

บทที่ ๓

กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย

จากทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษานำมาเป็นกรอบแนวทางการศึกษาวิจัยสภาพการณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยะลา ดังนี้

๓.๑ ตัวแปรที่ทำการศึกษา

ตัวแปรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งออกเป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) โดยที่ตัวแปรอิสระได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ตัวแปรตาม ได้แก่สภาพการณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยะลา ซึ่งตัวแปรแต่ละตัวแปรมีองค์ประกอบที่ใช้ศึกษา โดยแยกได้ดังนี้

๓.๑.๑ ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

๓.๑.๑.๑ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

๑) เด็กและเยาวชน

- เพศ
- ศาสนา
- ระดับการศึกษา
- สถานภาพการอยู่อาศัย
- ค่าขนมรายเดือน ประมาณ....บาท
- รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ประมาณ.....บาท

๒) ประชาชนทั่วไป

- เพศ
- ศาสนา
- ระดับการศึกษา
- สถานภาพ
- อาชีพ
- รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ประมาณ.....บาท

๓) ข้อมูลสภาพการณ์ทางวัฒนธรรม

- ครอบครัว
- สื่อการเรียนรู้
- ศาสนา
- การบริโภค
- การทำงาน

๓.๑.๒ ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สภาพการณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยะลา

๓.๒ กรอบแนวคิดในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้วในบทที่ ๒ มา กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้น (สาเหตุ) และตัวแปรตาม (ผล) (ตั้งแผนภูมิ ๓.๑)

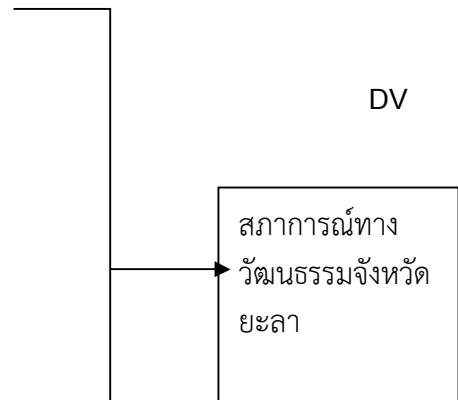
IV

ปัจจัยส่วนบุคคล

๑) เด็กและเยาวชน

- เพศ
- ศาสนา
- ระดับการศึกษา
- สถานภาพการอยู่อาศัย
- ค่าขนมรายเดือน ประมาณ....บาท
- รายได้ของครอบครัวต่อเดือน

๒) ประชาชนทั่วไป

- ๓) ข้อมูลสภาการทางวัฒนธรรม

 - ครอบครัว
 - สื่อการเรียนรู้
 - ศาสนา
 - การบริโภค
 - การทำงาน

๓.๓ นิยามเชิงปฏิบัติการ

สภาการทางวัฒนธรรม หมายถึง สถานการณ์ปัญหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนในมิติต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย ครอบครัว การเรียนรู้ ระบบการศึกษา ศาสนา ความหลากหลายทางวัฒนธรรมทางการเมือง ชีวิตสาธารณะ ปัจจุบันที่เด็กและเยาวชนใช้ชีวิตอยู่ (สถาบันรามจิตติ, ๒๕๕๓)

วัยรุ่น หมายถึง วัยรุ่นชายและหญิงแท้ อายุระหว่าง ๑๒-๒๕ ปี ในพื้นที่ จังหวัดยะลา

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของวัยรุ่นที่คาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้/เดือน จำนวนพี่น้อง ความพอเพียงของรายได้ ประเภทของสถานศึกษาปัจจุบัน ที่ตั้งของสถานศึกษา ภูมิลำเนา

ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง ลักษณะครอบครัวของวัยรุ่น ที่คาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งประกอบด้วย ซึ่งประกอบด้วย สถานภาพสมรสของบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ

ความสัมพันธ์ของบิดามารดา หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมระหว่างบิดากับมารดา ความรักใคร่ปรองดอง ความสอดคล้องในความคิดเห็น ความห่างเหินเย็นชา การขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท และการทำร้ายร่างกาย

ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับบุตร หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา กับบุตร ความรักใคร่สนิทสนม ความขัดแย้ง การมีเวลาให้ลูกๆ ความห่างเหิน ไม่เอาใจใส่ การให้ออกาสตัดสินใจในเรื่องต่างๆ และลักษณะการบังคับเข้มงวด

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง ความรู้สึกรับรู้ของวัยรุ่นต่อการอบรมเลี้ยงดู ที่ได้รับจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็นการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แบบประชาธิปไตย และการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

การบริโภคสื่อ หมายถึง การได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งส่งเสริมให้ วัยรุ่นเกิดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ เช่น หนังสือโป๊ หรือหนังสือปลุกเร้าอารมณ์ทางเพศตลอดจน วีดีโอ วีซีดี ดีวีดี

- **เด็ก** หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกินเจ็ดปีบริบูรณ์แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ (พ.ร.บ. เยาวชน ๒๕๓๔) ในที่นี้ หมายถึง เด็กในจังหวัดหนองบัวลำภู

- **เยาวชน** หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ (พ.ร.บ. เยาวชน ๒๕๓๔) ในที่นี้ หมายถึง เยาวชนในจังหวัดหนองบัวลำภู

๓.๔ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งการนำเสนอในบทนี้ครอบคลุมถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสถานการณ์ทางวัฒนธรรมจังหวัดยะลา ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
๒. สํารวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
๓. การรวบรวมข้อมูล
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๕.๑ ประชากร (Population)

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ เป็นเยาวชนและเยาวชนทั่วไปที่มีอายุระหว่าง ๑๒-๒๕ ปี พื้นที่จังหวัดยะลา เดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวนทั้งสิ้น ๙๔,๕๘๗ คน และประชาชนทั่วไป จำนวน ๑๗๔,๖๑๐ คน

๓.๔.๒ กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

๓.๔.๒.๑ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเด็กที่มีอายุระหว่าง ๑๒-๒๕ ปี ในพื้นที่จังหวัด จำนวน ๔๐๐ คน โดยใช้สูตรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนเท่ากับ ๐.๐๕ จะได้กลุ่มประชากรที่ศึกษาดังนี้ ดังนี้

$$\text{สูตรยามาเน่} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n หมายถึง ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนประชากร

E หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

(ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดความคลาดเคลื่อนเท่ากับ ๐.๐๕)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{๙๔,๕๘๗}{1+๙๔,๕๘๗(๐.๐๕)^2} \\ &= ๔๐๐ \end{aligned}$$

๓.๔.๒.๒ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั่วไป อายุระหว่าง ๒๕ ปี ขึ้นไป ในพื้นที่จังหวัด จำนวน ๔๐๐ คน โดยใช้สูตรยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕% และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนเท่ากับ ๐.๐๕ จะได้กลุ่มประชากรที่ศึกษาดังนี้ ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{๑๗๔,๖๑๐}{1+๑๗๔,๖๑๐(๐.๐๕)^2} \\ &= ๔๐๐ \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา วิจัยครั้งนี้เท่ากับ ๘๐๐ คน

๓.๔.๓ วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการสุ่มจำนวนเด็กและเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง ๑๒-๒๕ ปี และประชาชนทั่วไป อายุ ๒๕ ปีขึ้นไป ข้อมูลพื้นฐานในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ และได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น ๘๐๐ คน ดังนี้

กลุ่ม	ระดับ		จำนวน(คน)	รวม(คน)
เด็กและเยาวชน (อายุไม่เกิน 25 ปี)	ประถม	ในเขตเมือง	60	120
		นอกเขตเมือง	60	
	มัธยม	ในเขตเมือง	60	120
		นอกเขตเมือง	60	
	อาชีวะ (ปวช./ปวส.)		100	100
	อุดม	มหาวิทยาลัยรัฐในพื้นที่	60	60
วิทยาลัยชุมชน				

ประชาชนทั่วไป	ในเขตเมือง	200	400
	นอกเขตเมือง	200	
รวม(คน)			800

๓.๕ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

๓.๕.๑ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามซึ่งสำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม ร่วมกับสถาบันรามจิตติ เป็นผู้จัดทำ โดยใช้แบบ สอบถามจำนวน ๒ ชุด คือ

- แบบสอบถามสภาวะการณทางวัฒนธรรม (สำหรับเด็กและเยาวชน)
- แบบสอบถามสภาวะการณทางวัฒนธรรม (สำหรับประชาชนทั่วไป)

โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นส่วนๆ ดังนี้

๓.๕.๒ แบบสอบถามสภาวะการณทางวัฒนธรรม (สำหรับเด็กและเยาวชน)

ส่วนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป คือ ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย ค่าชมรมรายเดือน ประมาณ....บาท รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ประมาณ.....บาท โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง จำนวน ๖ ข้อ

ส่วนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยรายด้าน ประกอบด้วย ๕ ด้านดังนี้

- ๒.๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านครอบครัว จำนวน ๒๕ ข้อ
- ๒.๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านสื่อการเรียนรู้ จำนวน ๒๓ ข้อ
- ๒.๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับศาสนา จำนวน ๑๕ ข้อ
- ๒.๔ เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านการบริโภค จำนวน ๑๒ ข้อ
- ๒.๕ เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านการทำงาน จำนวน ๑๕ ข้อ

๓.๕.๓ แบบสอบถามสภาวะการณทางวัฒนธรรม (สำหรับประชาชนทั่วไป)

ส่วนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป คือ ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ประมาณ.....บาท โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง จำนวน ๕ ข้อ

ส่วนที่ ๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยรายด้าน ประกอบด้วย ๕ ด้านดังนี้

- ๒.๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านครอบครัว จำนวน ๑๕ ข้อ
- ๒.๒ เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านสื่อการเรียนรู้ จำนวน ๑๓ ข้อ
- ๒.๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับศาสนา จำนวน ๑๐ ข้อ
- ๒.๔ เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านการบริโภค จำนวน ๑๒ ข้อ
- ๒.๕ เป็นคำถามเกี่ยวกับด้านการทำงาน จำนวน ๑๐ ข้อ

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คือ

ระดับ

คะแนน

มากที่สุด	๕
มาก	๔
ปานกลาง	๓
น้อย	๒
น้อยที่สุด	๑

เกณฑ์การวัดระดับค่าเฉลี่ย แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ

ค่าเฉลี่ย	๐.๐๑ - ๑.๕๐	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	๓.๕๑ - ๔.๕๐	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	๔.๕๑ ขึ้นไป	หมายถึง	ระดับมากที่สุด

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window มีขั้นตอนดังนี้

๑. จัดทำคู่มือลงรหัส และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาลงรหัส
๒. ตรวจสอบความถูกต้องในการลงรหัส
๓. จัดทำข้อมูล โดยการป้อนข้อมูลลงในโปรแกรม
๔. ดำเนินการประมวลผลข้อมูล

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เสนอข้อมูลดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยรายด้านทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

